ชื่อเรื่อง	การศึกษาต้นทุน – ผลตอบแทนโครงการผลิตโคนมสาวท้องคุณภาพดีและประสิทธิภาพการดำเนินงานสหกรณ์โคนมชัยบาดาล จำกัด จังหวัดลพบุรี
ชื่อผู้เขียน	นางณัฐจรีย์ เสนพงศ์
ชื่อปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูศักดิ์ จันทนพศิริ

บทคัดย่อ

การศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานสหกรณ์โคนมชัยบาดาล จำกัด จังหวัดลพบุรี และต้นทุน – ผลตอบแทนโครงการผลิตโคนมสาวท้องคุณภาพดี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์โคนมชัยบาดาล จำกัด ปี 2545 – 2548และต้นทุน – ผลตอบแทนโครงการผลิตโคนมสาวท้องคุณภาพดี สหกรณ์โคนมชัยบาดาล จำกัด จังหวัดลพบุรี โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากรายงานกิจการประจำปีและงบการเงินของสหกรณ์ ตั้งแต่ปีบัญชี 2545 – 2548 โดยใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ และเครื่องมือทางบัญชีในการวิเคราะห์ข้อมูล อันได้แก่ อัตราส่วนทางการเงิน อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน มูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราผลตอบแทนของโครงการ และการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการ ผลการศึกษาพบว่า

สินทรัพย์ของสหกรณ์ส่วนใหญ่ได้มาจากหนี้สิน คิดเป็นร้อยละ 63.44 ซึ่งได้จากการระดมจากภายในอยู่ในรูปของเงินรับฝากออมทรัพย์ โดยในปี 2548 สหกรณ์มีสินทรัพย์เพิ่มจากปี 2545 เป็น 1.5 เท่า และสินทรัพย์ส่วนใหญ่ของสหกรณ์อยู่ในรูปสินทรัพย์หมุนเวียนในรายการลูกหนี้ระยะสั้นในธุรกิจสินเชื่อ หนี้สินส่วนใหญ่อยู่ในรูปหนี้สินหมุนเวียนในรายการเจ้าหนี้เงินรับฝากออมทรัพย์ และทุนส่วนใหญ่อยู่ในรูปของทุนสำรอง และทุนสะสมตามระเบียบข้อบังคับ สหกรณ์ประกอบธุรกิจ 4 ประเภท ได้แก่ ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมผลิตผล และธุรกิจแปรรูปผลิตผลการเกษตรหรือธุรกิจส่งเสริมการเกษตร โดยธุรกิจรวบรวมผลิตผล (น้ำนมดิบ) ถือได้ว่าเป็นธุรกิจหลักของสหกรณ์ และถึงแม้ว่าธุรกิจแปรรูปผลผลิตหรือธุรกิจส่งเสริมการเกษตรจะมีปริมาณธุรกิจเพียงร้อยละ 4.60 ของธุรกิจทั้งหมด แต่เป็นธุรกิจที่เอื้อต่อธุรกิจรวบรวมผลิตผลน้ำนมดิบซึ่งเป็นอาชีพหลักของสมาชิกเกษตรกร ทำให้สหกรณ์ได้โคนมคุณภาพดี เป็นการเพิ่มผลผลิตน้ำนมดิบให้มีทั้งคุณภาพและปริมาณเพิ่มขึ้น ซึ่งในการดำเนินงานของสหกรณ์ตั้งแต่ปี 2545 – 2548 โดยภาพรวม สหกรณ์มีปริมาณธุรกิจเพิ่มขึ้นและมีกำไรทุกปี แต่การเพิ่มของกำไรไม่เป็นสัดส่วนกับปริมาณธุรกิจ ทั้งนี้สาเหตุหนึ่งอาจเนื่องมาจากการขาดทุนของ

ธุรกิจแปรรูปผลผลิตหรือธุรกิจส่งเสริมการเกษตร ในปี 2545 และ 2547 ซึ่งเป็นผลจากการขาดการควบคุมค่าใช้จ่ายในรายการค่าใช้จ่ายในการผสมเทียม และค่าเสียหายจากสินทรัพย์เสื่อมสภาพตัดบัญชี

หากพิจารณาประสิทธิภาพการดำเนินงานด้วยอัตราส่วนทางการเงิน พบว่า สหกรณ์โคนมชัยบาดาล จำกัด ขาดประสิทธิภาพในการดำเนินงานเมื่อเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน โดยมีประสิทธิภาพในสภาพคล่องทางการเงิน ความสามารถในการใช้สินทรัพย์ และความสามารถในการทำกำไร ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน แต่สหกรณ์มีความสามารถในการก่อหนี้และชำระหนี้ที่ดี มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน รวมทั้งมีความสามารถในการจัดการต้นทุนดี สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน แต่มีอัตรากำไรสุทธิต่ำกว่าเกณฑ์ทั้งนี้เนื่องจากสหกรณ์ขาดประสิทธิภาพในการควบคุมค่าใช้จ่าย

สำหรับต้นทุน-ผลตอบแทนของโครงการผลิตโคนมสาวท้องคุณภาพดี พบว่า ตลอดอายุโครงการ 7 ปี โครงการมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิของต้นทุนรวม 21.76 ล้านบาท และมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลตอบแทนรวม 28.55 ล้านบาท ทำให้สหกรณ์มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลตอบแทน 6.79 ล้านบาท อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน เท่ากับ 1.31 เท่า และอัตราผลตอบแทนของโครงการ เท่ากับ ร้อยละ 45.90 ซึ่งมีความคุ้มค่าในการลงทุน แต่ถ้าหากสหกรณ์สามารถลดการขาดทุนจากการตีราคามูลค่าโคนมลดลงได้ สหกรณ์จะสามารถสร้างผลตอบแทนเพิ่มขึ้น โดยมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลตอบแทน 8.20 ล้านบาท ซึ่งความคุ้มค่าในการลงทุนจะเพิ่มขึ้น 0.09 เท่า แต่หากสหกรณ์ไม่จำหน่ายมูลโค จะทำให้โครงการมีผลตอบแทนลดลง คิดเป็นมูลค่าปัจจุบันสุทธิ 4.97 ล้านบาท อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน เท่ากับ 1.23 เท่า และอัตราผลตอบแทนของโครงการ เท่ากับ ร้อยละ 34.73 ฉะนั้น หากสหกรณ์ต้องการที่จะเพิ่มมูลค่าของผลตอบแทน จะต้องมีการบริหารจัดการฟาร์มและการสุขาภิบาลที่ดี จึงจะสามารถลดการขาดทุนจากการตีราคามูลค่าโคนมลดลง และอาจจะส่งผลดีต่อคุณภาพของโคนมสาวท้องทำให้ลดความเสียหายจากโคนมตายหรือติดเชื้อได้อีกทางหนึ่งด้วย นอกจากนี้ การพิจารณามูลค่าของผลพลอยได้จากการเลี้ยงโคนม ก็สามารถสร้างผลตอบแทนทางอ้อมให้กับโครงการได้

Title The Operation Efficiency and a Cost-Benefit of Quality Cow Pregnancy Project of Chibadann Cooperatives Ltd., Lopburi Province

Author Mrs. Nutjaree Sanpong

Degree of Master of Science in Cooperative Economics

Advisory Committee Chairperson Assistant Professor Choosak Jantanopsiri

ABSTRACT

The aims of this research on the Operation Efficiency and a Cost-Benefit of Quality Cow Pregnancy Project of Chibadann Cooperatives Ltd., Lopburi Province were to investigate 1) operation efficiency of Chibadann Cooperatives, Ltd. During 2002 – 2005, 2) cost-benefit of cow pregnancy project, Chibadann Cooperatives, Ltd. Lopburi province by using secondary data from annual report and financial budget since 2002 – 2005. The data were analyzed using the economy' tool and account' tools. They were financial rate, benefit-cost ratio (BCR), net present value (NPV), internal rate of return (IRR) and sensitivity analysis.

The study revealed that most of cooperatives asset (63.44 percent) derived from liability which was obtained from the saving account. In 2005, the cooperative had increasing asset from the year 2002 by 1.5 time and most of them was the current asset in short-term receivable list of credit business. Most of liability was in current liability of saving account payable transaction. Most of the cost were reserve cost and accumulated cost according to cooperatives regulations. The cooperatives generated 4 businesses such as credit business, providing business, product collection business, and processing business/ agricultural promotion business. As for the collection business (raw milk), it was regarded as the major business. Even though 4.60% of the cooperatives were processing business/ agricultural promotion business, it was a business, which was good for raw milk collecting business to have good quality diary cows, increase quality and quantity of raw milk. As for the operation of the cooperatives since 2002 – 2005, the cooperatives had several increasing businesses and had net income every year. However, the increasing of income was not fit with the quantity of business. That may be affected by the loss of processing business/ agricultural promotion business in the year 2002 -2005 which

was caused by the cooperatives having lack of insemination expenditure control and damages from asset amortization.

Considering the operation efficiency by financial rate, it was found that Chaibadann Cooperatives, Ltd. lacked the operation efficiency comparing with standard criterias. The efficiency in financial liquidity, the asset usage capacity, and the profit making capacity were under the criteria but the cooperatives were able to generate and pay for liability. The cooperatives had liability higher than the criteria. Moreover, the cooperative was able to manage for the cost. The interest base of the cooperative was higher than the criteria. Even though the cooperative was able to manage its business cost, the net interest was under criteria. It revealed that the cooperatives lacked the expense control efficiency.

As for the cost-benefit of cow pregnancy project, it was found that over 7 years project, the project had the net present value of the total cost of 21.76 million baht, and the net present value of the total return at 28.55 million baht. Consequently, the cooperatives had the net present value of return at 6.79 million baht, B/C ratio at 1.31 and IRR at of 45.90%, which were worth for the investment. If the cooperatives were able to reduce access deficit from diary valuation, the cooperatives would be able to generate more return by having net present value of return at 8.20 million baht. The break of the investment will even be up to 0.09. However, if the cooperatives did not sell cow's dunk, the project would have to have the reduced the return; the net present value at 4.97 million baht, B/C ratio at 1.23, and IRR at 34.73%. Therefore, in order to add the value of return, the cooperatives have to have a good management of the farm and sanitation so that they can reduce access deficit from diary valuation and it would be beneficial to the quality of pregnancy diary heifers by reducing dead diary cows or infected diary cows. Moreover, diary farming by-product consideration will generate external benefit for the project.